

Az előfizetés ára:
 1883. januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . 4 frt.
 „ „ negyedévre . 2 frt.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:
 Négy hasábos petitsor
 1-szer . . . . . 6 kr.
 2-szer . . . . . 5 kr.
 3-szor . . . . . 4 kr.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
 Nyilvánterben egy sor . . . . 10 kr.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.	Szerkesztés: Mária-utca 1. sz. Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.	Egyes szám 10 kr. Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly könyvkereskedésében, Traub B. és társánál , Böhm M. könyvkötőnél Király-utca-
--	---	--

Dohánygyár Pécssett.

A mint a lapok közlései hirdetik, a m. kir. pénzügyminiszterium az országban levő 10 dohánygyárat egygyel szaporítani kívánja. E szaporítást bizonyára azon czélból véli szükségesnek, hogy a nyers dohány a gyárba s a gyártmány a fogyasztókhoz ne szállíttassék hosszú uton, mi tetemes szállítási költséget okoz, továbbá, hogy a meglévő, s főkép a budapesti dohánygyárak képesek legyenek gyártmányaikat huzamosabb ideig készletben tartani, s ne kellessen azokat, mint eddig, azon nyers állapotukban, tehát még élvezhetlenül, áruba bocsátani.

Ha az eddig meglévő dohánygyárakat a térképen felkeressük, azt látjuk, hogy azok egymás közelében s az egész ország területéhez képest igen aránytalanul vannak elhelyezve. A pozsonyi és selmeczi, szomolnokai és kassai dohánygyárat nem nagy távolság választja el egymástól, míg a Dunántul egyetlen egy dohánygyár sincs. Pedig a Dunántul aránylag a legűrűbb népességű s legjelentékenyebb forgalmu kerülete az országnak, s a legközelebbi dohánygyár is, a budapesti, messze esik tőlünk, a baranyai, tolnai, somogyi s az alsó hátsómezei fogyasztók részére tehát távoli helyről kell dohányt szállítani, mi az

államnak jelentékeny, bár fölösleges üzleti kiadásokat okoz.

A Dunántul dohányt természetek Soprony, Győr, Vas, Zala, Somogy, Tolna és Baranyamegyék, s bár a helyes üzleti berendezés az volna, hogy a nyers termény a termelési helyhez lehető legközelebb dolgoztassék fel, most azonban e nyers termények a távoli Budapestre, vagy éppen Fiuméba vitetnek, hogy feldolgozva ismét visszaszállíttassanak. Ha Pécssett dohánygyár volna, Zala, Somogy, Baranya és Tolna-megyék új központot nyerve, a szállítási díjakban tetemes megtakarításokat mutatnának fel.

Igen gyakori és alapos a panasz, hogy a hazai dohánygyártmányok, különösen a budapesti gyárakból kikerültek, nem eléggé szárazak. Ennek egyszerű oka az, hogy a meglévő gyárak, s főkép a budapestiek, a mindinkább nagyobbodó fogyasztással szemben nem képesek olyan tömeges produkcióra, hogy az száradás végett huzamosabb időn át raktárban tartathatók. Különösen a budapesti gyáraknak ugy is a legnagyobb fogyasztó közönségük van, s ha ehhez még az egész Dunántul is hozzá veszszük, könnyen beláthatjuk, hogy a budapesti gyárak az óriási fogyasztásnak még a fiumei segít-

ségével sem képesek a dohány és szivar minősége tekintetében kellően megfelelni. Ez aztán azt eredményezi, hogy a dunántuli fogyasztók nagyrésze közel lévén Ausztriához, szükségletét a magyar államnak Ausztriával fennálló vámviszonyánál fogva meg nem akadályozható módon, s a magyar kincstár kárára Ausztriából szerzi be.

A Dunántul évi dohánytermése, mely sokkal kevesebb költséggel szállítható Pécsre, mint Budapestre, átlag 20—25 ezer m. mázsára tehető. — Csak tavaly, amidőn pedig ros dohánytermő évünk volt, egyedül Somogy, Tolna és Baranya megyében 15 ezer métermázsánál több dohány váltott be a magyar kincstár részére. A messze szállítást nem igen tűró nyers anyag tehát itt bőven megvan, s az 5 dunántuli dohánybevéltó hivatal is Pécs környékén terül el, melynek Pécs természetes középpontja.

Egy állami dohánygyárnak Pécssett leendő felállítása mellett szólnak még a következő tekintetek:

Egész Dunántul csak itt van pénzügyi igazgatóság, melylyel a gyár összefüggésbe volna hozható, az itteni trafik raktár pedig a felállítandó dohánygyár kezelése alá volna bocsátható, mint az Zágrábban, Pozsonyban, Selmecezen, Kassán és Kolozsvárott történik,

A „Pécs” tárczája.

Óh visszatérek!

Óh visszatérek újra lábatokhoz,
 Ti áldott bérczek, ismerős lakok,
 Erdők, miket a szent természet gondoz . . .
 Hisz mindent újra feltalálhatok . . .

Óh visszatérek . . ismerős a város . .
 Hisz benne éltem át gyermekkorom
 E szent kort, melyben az éggel határos
 Az emberszív — ott éltem egykoron . .

Lelkembe hajnallik a multak képe . .
 Megint szorgalmas kis gyerek vagyok,
 Ki iskolája szentélyébe lépe
 S előtte álmódott jövő ragyog.

Megismerem az utczát, minden házat,
 A templomot, a régi iskolát,
 Egy-egy már leveti a régi mázat
 De új mezben is ismerem falát.

Zsibongó vásárzaj a régi téren,
 Madársereg a szentek szobrain:
 Helyettünk éneklük a himnusz szépen,
 Mikor a vén templom harangja int.

S a komoly termék . . hosszú folyosókon
 Léptemnek hangja tompán visszazeng . .
 A faragott padok, katedra, ódon
 Feszület, szentkép a magasba' fent . .

Minden a régi . . és lehunytt szememből
 Hiába titkolt hulló könyv pereg . .
 Minden a régi . . bércz, templom le nem dől,
 Minden marad . . de nem az emberek . . .

A házak és a bérczek üdvözölnek,
 De idegenül néz rám minden arcz,
 E hideg szemek sebeznek, megölnek —
 S szívemben újra kél a régi harcz . .

Félek . . félek megtérni lábatokhoz,
 Ti áldott bérczek, ismerős lakok . . .
 De nem . . hisz lelkem így csak bánatot hoz
 A kiesiny házra, mit csak áldhatok!

A kiesiny házra, melyből messzeszálla
 Bár gyermekábránd, ifjú év sora,
 De változatlan az anyaszív, s nála
 Az érzelem nem változik soha!
 És változatlan az én hódolásom,
 Megyek megcsókolom anyám kezét —
 Ah, sirni hát idegen arcz ne lásson —
 Hisz itt a régi otthon — a világon
 Lehet rideg más minden szerteszét!

Várad Antal.

Wagner Richard új világitásban.

Bodenstedt Frigyes lapja a „Tägliche Rundschau” hiteles kézblől igen érdekes jellemvonásokat közöl Wagner Richardról, melyek széles körben ismeretlenek voltak s teljes mérvben alkalmasak arra, hogy az

elutasító modornak kikiáltott szellemóriást barátai előtt még tiszteltebbé és becsültebbé tegyék, ellenségeit pedig (mert ellenségei már rég megtértek) kedvezőbb véleményre bírják felőle. Az alábbi adatok a szeretetreméltó, a vidám kedélyű, a jószágos indulatú embert világitják meg, a kit pedig ilyenek életében is elismerni sokan nem voltak hajlandók.

Wagner szivóssága, melylyel terveit lehetőleg gyorsan megvalósítani sietett, köztudomásu. Néha kíméletlenséggel is párosult, mikor akadályokat látott maga előtt, kivált azokat tudatlanság, vagy éppen ellenséges áramlat gördített utjába s ilyenkor oly nyilatkozatokra ragadtatta el magát, melyeket utóbb egész bensejében megbánt.

Midőn lakhelye „Wahnfried” épülőfélben volt, a munkát lanyhának, vontatottnak találta, pedig ő e kedvezett tervezetét akár „egy éjjen át” szeretne volna maga előtt megvalósítva látni. Egy éj pedig igen nagyon rövid idő, azért akárhány meleg „napja” volt Wölfel építésznek s különösen egyik pallér, Graef nevi, elég tanujelét tapasztalta a mester türelmetlenségének. Graef a szemrehányásokat bekén tűrte, a művész bármily kemény beszédét a világon a legnyugodtabb képpel fogadta, nem zavartatta magát általuk az építés művében, sőt néha még a békéltető szerepére is vállalkozott, midőn nagy előzékenységgel rimánkodott Wagnernek, ne háborgassa a munkásokat, mert akkor még így se megy előre a dolog, Wagner pedig mindig lecsendesülve, meg-

miáltal a személyzeti kiadásban is tetemes megtakarítás volna elérhető.

Az itteni munkás viszonyok nem különben kedvezők. Az 1880. évi népszámlálás szerint az egész országra, az egy Budapest kivételével, sehol sincs akkora kézi munkás állomány, mint Pécsen.

Mint közönséges munkás, napszámos van az ipárnál alkalmazva (nem iparos segéd) . . . . . 1426 egyén, Kereskedelemlé napszámos . . . . . 96 „ Közönséges szolga . . . . . 180 „ Különte napszámából él . . . . . 897 „ Szőlőt és földet mivel . . . . . 496 „

összesen . . . . . 3095 egyén.

Ezek mind férfi munkások.

Ha ezeknek csak felét veszszük olyanok, kiknek dohánygyárban alkalmazható feleségük, leányuk van, munkaerőben nálunk felette bőséges anyag kínálkozik, ha nem is számítjuk azon kisiparosokat, kis háztulajdonosokat, kiknek nejei, leányai szintén hajlandók lennének a dohánygyárban munkát vállalni.

Milyen bővében van Pécs a női kézi munkaerőnek, mutatják a napszámok, melyek itt rendszeren 25—50, ritkán 60 kr. közt váltakoznak. Az országos statisztikai hivatalnak a napszámokról közzé tett kimutatásából kitűnik, hogy a női napszám más városokhoz képest igen olcsó.

A géptüzeléshez szükséges szén az itteni bányákból olcsóbban szerezhető, mint bárhol másutt.

Itt van ezen kívül Pécsen a volt gépgyár épület, mely azonnal s igen kedvező feltételek mellett volna megszerezhető. Ezen helyiség minden melléképületeivel igen jó karban áll s olyan csekély átalakítással dohánygyárnak alkalmazható. De ezen kívül is volna 2—3 más alkalmas épület.

Reánk nézve az is nagy figyelmet érdemel, hogy a nagy számu dologtalan, vagy dolgot nem találó nő munkához és tisztességes keresethez való juttatása hathatós gyógyszer volna a Pécsen már nagyon is

rosszul álló közérközléségi állapotoknak némi javítására.

Ezek az okok és körülmények, melyeknek alapján a 11-ik dohánygyárnak Pécsen való felállításra úgy az országra, mint minmagunkra nézve igen kívánatosnak mutatkoznék. A pécsi keresk. kamara már megtette a magáét, hogy ezeket a kormány előtt kifejtse. A városi hatóság, reméljük, szintén megtesz mindent, hogy a gyárat megnyerjük. Kárpótlás volna az némileg a városunkat Budapesttel szemben ért érzékeny veszteségeikért.

Hirdetmény. Minthogy az 1874-ik évi XXXIII. trvezikk 29. §-a szerint a követelések névlajstroma évenként hivatalból kiigazítandó; s miután ezen kiigazítás a hivatkozott törvény 40-ik §-a értelmében minden év május havában okvetlenül megkezdendő, emélfogva alulírott városi tanács által ezennel közhírré tétetik, hogy a központi választmány intézkedése folytán, a választók névjegyzékének hivatalbóli kiigazítását, a kiküldött bizottság f. é. május hó 16-ik napjának délutáni 3 órájaker a városházán a közgyűlési helyiségben megkezdendi s ugyan e hó 29-dikéig bezárólag — a közbeeső ünnep- és vasárnapot kivéve — mindenkor délután 3 órától 5 óráig szakadatlanul folytatandja; mi a törvény rendelkezésén felül, még azon figyelmeztetés mellett hozatik tudomásra, hogy habár a választók névjegyzékének összeállítása, illetőleg kiigazítása hivatalból történik, mégis minden jogosított polgár személyes jogának érvényesítése céljából, a fenti határidőben, a kiigazító bizottság előtt, választói képtességének beigazolására a törvény által megkivánt okmányokkal ellátva, személyesen is jelentkezhetik.

Mely alkalommal még megjegyezzük, hogy a kiigazító bizottság által elkészített választói névjegyzék a központi választmány részéről felülbírálat s netáni felszólamlásoknak végelintézése után, 1884-ik évre érvényes leend, s hogy ezen névjegyzékbe csak azok vétethetnek fel, kik egyéb törvényszerinti kellékének felül az 1875-ik évi VI. trvezikk 1-ső §-a szerint 1882-ik évi egyenes állami adót, — illetőleg a megfe-

lelő adóhátralékot f. é. ápril hó 15-ig hiány nélkül a főpénztári hivatalban lefizették.

Pécsen, 1883. évi május hó 6-ikán tartott tanácsüléséből.

Pécs sz. k. város Tanácsa.

Az izr. hitközségek anyakönyvei tárgyában a vallás és közokt. miniszter 13429. sz. alatt a következő rendeletet bocsátotta ki: Több felől panasz emeltett, hogy az izraeliták a születési, esketési és halálhíradás anyakönyveket rendetlenül vezetnek. Illuzoriussá válik ez által egyrészt a népmozgalmi adatok helyes feltétele s másrészt közvetlenül sértik az állam érdekeit, különösen az általános védkötelezettség igazságos és szigorú keresztvitelének lehetetlen tétele által. Az izr. anyakönyvek rendetlen vezetésének leglényegesebb oka abban rejlik, hogy az anyakönyvek vezetésével megbízott egyének gyakran megbízhatlanok. A fennálló törvényes rendszabályok szerint az izr. hitközségi előjárásra nehezedik ugyan az anyakönyvi kezelésért a felelősség súlya, s ha bár nem korlátozható az előjáróság azon egyén választásában, a ki által saját felelőssége alatt az anyakönyveket vezetetni akarja: mindamellett, miután az anyakönyvvezetés eminen-ter államügy s a helyes vezetés ellenőrzése a kormány feladatai közé tartozik: szükségesnek találom az izr. anyakönyvvezetők minősítésének szabályozását. E célból felhívom a köztörvényhatóságot, hogy a területén levő minden egyes izr. hitközségben az alkalmazott anyakönyvvezető — legyen az rabbi vagy más egyén — képessége és megbízhatósága iránt meggyőződést szerezzen, akár közvetlenül, akár közvetve, az illetékes politikai hatóság útján, és azok alkalmazhatósága vagy elmozdítása iránt a lehető legrövidebb idő alatt javaslat kíséretében jelentést tegyen. Kijelentem ez alkalommal s adja a köztörvényhatóságot mihez- tartás végett tudtára az izr. hitközségnek, hogy jövőben anyakönyv vezetőikül csak oly egyének választathatnak meg, kik legalább a polgári iskolát, vagy a gymnasium, illetőleg a reáliskola négy alsó osztályát sikerrel végezték s ezt bizonyítvánnyal is igazolni képesek; továbbá, kik az állam hivatalos nyelvével annyira bírják, hogy e nyelven képesek az anyakönyveket vezetni s végül, kik képesek magyar állampolgárságukat

szelidülve sompolygott el, természetesen, hogy másnap újra kezdje a táncot. Végre felépült a villa, minden ezivódásnak, vitának vége szakadt. — Egy szép reggel, vasárnap volt, magához hívatta Graefet a mester.

„Hallja maga, Graef?” — mondá Wagner cikornyátlan őszinteséggel a bálmaló pallérnak, „maga tetszik nekem; maga derék munkás s érti a módját, hogy kell művelt emberekkel bálni. Igyék ma velem egy ital borocskát.” S Wagner Richard az egyszerű kézművest levezette a kertbe, árnyékos helyet nézett ki s a pallér társaságában egyik pohárt a másik után hajtotta le. — „Hallja, ne komédiázzék, fogja s vegyen gyermekeinek valami nagyon szépét.” — E szavakkal Wagner a pallérnak egy száz márkáról szóló pénzjegyet nyomott a mellénye zsebébe, felugrott s a nélkül, hogy a köszönet egyetlen szavát bevárta volna, elhagyá a kertet, bement a villába s végül az első emeleten levő dolgozószobájába ablakából intett bucsut a még mindig szótlannul bámészkodó Graefnek. — A derék pallér, aki e történetkét mindenkinek büszkeséggel beszélte el, mint a mely életének legszebb emléke, egy épületállványról lezuhanva veszté életét.

A „Parsifal” első próbáin a legkiválóbb magánénekesekek egyike egészen kijött a sodrából a gyermekek miatt, a kik a karokban közreműködtek. A kis művészek a pró-

bák alatt a színpad hátulso emelvényén, majdnem a színórpadlásról énekeltek. A soslisla, aki a karok hamis éneke fölött egészen ideges lett, a próba után azokat kíméletlenül ledorongolta. A mester odalépet s a nagy művészhez így szólt: „Oh, hagyj békét szegény kis művészeknek, a kedves kis gyermekeknek, hisz egészen szépen énekeltek.” Aztán néhányan a gyermekek közül nagy szívéllyességgel a két tenyerébe vette a fejét, megismégtatta arcát s mondá: „Hanem holnap még szebben énekeljetek ám, halljátok!” Szemrehányásokkal nem akarta a gyermekek kedvét elvenni, amint különben is nagy gyermekbarát volt.

Reichmann Tódor az egyik próbán Amfortas szerepét művészi tökélyvel énekelte. Wagner el volt ragadtatva, legmélyebb bensőséggel megölelte a művészt s megindultságát alig bírta leküzdni. Végre visszanyeré nyugalmit, tréfáskodó kedve ismét előtérbe lépett, zsebébe nyult s nevetősiró szemekkel mondá: „Tódor, ma külön játék-díjat kell neked adnom, nesze, itt van tiz márká.”

Nyilván tárgyilagos és igaz az az ítélet, melyet Wagner jellemzésére egyik legbensőbb barátja mondott, „Wagner Richard a legjobb szívű emberek közé tartozott. — Tiszta emberies vonásait ismerik azok, akik Wagnerrel közeli érintkezésben álltak. Ha jól érzé magát Wagner, nem volt nálánál szeretetremlítőbb, szelidebb, majdnem gyer-

mekes fecsegő. Sok darabosság és titokzatosság, melyeket élete felmutat, két okra vezethető vissza: az egyik a folytonos küzdelem, melyre kényszerítette s a megszállások, néha rozszakaratu rágalmak, melyekkel elhalmozták, bizonyos elkeseredést szültek lelkében. — Teljességgel gyűlölte a nyilvánosságot s ezért eskakis a legszükségesebbekre szorította érintkezését másokkal. Elvonult gondolkozó volt, maga alkotott világot magának. Ha valaki netán beleütközött gondolatmenete körébe, azt visszazüzte szelleme legerősebb útéseivel. Néha oly akaratos volt, hogy némely szavak, például „magától értetik” — heves ellenmondásokra ingerelték.”

Egy művész, ki Wagnerrel benső baráti viszonyban élt, s kit minden műbarát tisztelt, többi közt következőleg nyilatkozik Wagnerrel: „A legjobb rendező s szavaló volt; a zongora mellett kell vala látni és hallani őt; akként csak egy nagy színész mozoghatott s beszélhetett. Minden szó, melyet felvilágosításul mondott, mintha márványból lett volna faragva, kristálytisztá s határozott. Lelkének mennyei kinese csillámlott fel magyarázataiban, olyankor megdicsőült egész lénye. Azt hiszem, hogy más viszonyok közt a legkiválóbb színművészt látta volna benne korunk. De így, a mint volt, volt reá szüksége korunknak, hogy előbbre vigye a művészetet századokkal.”

igazolni, feddhetlen előéletűek s oly foglalkozást nem űznek, mely anyakönyv vezetésével össze nem egyeztethető, mint például: a házalás, kocsmárosság, stb. Budapesten, 1883. évi április hó 18-án. Trefort s. k.

A kataszteri felmérések tárgyában a magy. kir. pénzügyminiszter következők körrendeletét intézte az érdekelt törvényhatóságokhoz: Az 1875. június hó 9-én 29.294. szám alatt kiadott körrendeletben értesítettem czimét a földadózszabályozásról szóló 1875. évi VII. törvényczikk által elrendelt kataszteri munkákatok megkezdéséről, és az ezen munkálatokkal kapcsolatos eljárások szabályozására vonatkozó utasítását is kibocsátottam. Miután azonban a földadózszabályozási munkálatok azóta már annyira haladtak, hogy a fentideztt törvényczikk 58. §-ában felsorolt helyesbítési és pótmunkálatok keresztülvezetése körül szükségessé vált mérnöki munkálatok most már inkább megnövekedni csoportosítva, külön mérnöki osztályok által lesznek végrehajtandók, e végből tehát a földadózszabályozásnál alkalmazott mérnöki személynézetből már folyó évi május hó 1-től négy helyszínelési felügyelőség állítottott fel, melynek feladata az 1875. évi VII. törvényczikk 58. §-a szerint a részletes kataszteri felmérések végrehajtása óta bekövetkezett változások nyilvántartására vonatkozó munkákat, községenként tervszerűleg és egymásután mindazon megyében végezni, melyekben a részletes felmérés már megtörtént. Minthogy az ebbeli munkálatok a f. évben, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Bács-Bodrogh, B a r a n y a, Somogy megyék ezeken kívül valósággal Budapest főváros, Szabadka, Újvidék, Zombor, P é c s, Kecskemét és Baja városok területeire fognak kiterjeszteni, felhívom a törvényhatóságokat, hogy ezen miveletek támogatása és előmozdítása érdekében intézkedjék az iránt, hogy az e czéla részemről kiküldött mérnöki személynézetnek, a fentemlített törvény 57. §-ában elsorolt szolgálmányok — melyek egyébként ezen tisztviselők kezéinél levő nyílt rendeletekben is felsorolva — pontosan előállíttassanak.

A zsidó népiskola a pécsi polgári községi iskolaszék előtt.

Pécs, 1883. május 9-én.

Pécs szab. kir. város polgári községi iskolaszéke mult hó 28. napján tartott ülésében, a tapolezai zsidó hitközség tanácsot kérő folyamodványa tárgyalása kapcsában, az iskolaszék tisztelt elnöke azon óhaját nyilváníttotta: „bár szünnék meg Pécsen az izraeliták iskolája.” Ez óhajtat, tekintettel ama kitűnő férfura, kitől ered, a helyre, hol kimondatott, az alkalomra, mely azt előidézte és végre az általános helyeslésre, melyvel az iskolaszék tagjainál találkozt, a pécsi zsidókra nézve közömbös nem lehet és azt hallgatással nem mellőzhetik. A felszólalással a helybeli zsidó iskola fenntartásának szükségessége és czélszerűsége kérdés tárgyaiva tétellett és a tanügyekben legilletékesebb helyhatóság megfelelt e kérdésre, jöllehet a legkiméletesebb alakban és az óhajtat gyengéd hangján, de mégis elég értetően arra nézve, hogy tudjuk meg, miszerint nem kell „felekezeti” iskola, ámbár ha zsidó is.

Egy iskola beszüntetésére irányzott törekvések megbirálásánál mindenek előtt előtérbe lép a kérdés, vajjon azon tanintézet, mely ellen a megsemmisítés, habár csak akadémikus modorban, véleményeztetik, megfelel-e a nemzeti közművelődés által igényelt feladatnak, eleget tesz-e a hazai népoktatást szabályozó törvények rendelkezéseinek, törekszik-e a polgári erények, a tiszta erkölcs ápolására és nemesítésére. Mind ezekről a községi iskolaszék a tanfelügyelőség útján,

vagy ha épen nem akar oly szigoruan a burocratai intézkedésekhez ragaszkodni, saját tagjai által meggyőződést szerezhet. A netalán tapasztalt hiányok, fogyatkozások pótlására az iskolafentartót esetleg szoritani lehet, és ha a megkísérlött orvoslás czéla nem vezetne, akkor kényszerül az illetékes közeg a legerősebb szert alkalmazni és a hasznavehetlenné vált tanintézetet feloszlatni. A pécsi zsidók iskolája nem esik e szempont alá. Kiállja a versenyt minden tekintetben a város bármely népiskolájával. Hivatkozhatunk e részben a tanfelügyelőre, a középtanodai tanárookra, kik több ízben oda nyilatkoztak, hogy a zsidó népiskolából kikerült gyermekek készletsege nem hiányosabb a többiénel. Az általános hazai művelődés érdekei, melyeknek védelmére és előmozdítására az iskolaszék hivatva van, nem indokolják a zsidók által fenntartott iskola beszüntetését.

Felteszszük, hogy állításunk valóságáról az iskolaszék meg van győződve és mégis az intézet beszüntetése mellett nyilatkozott. Indító okait erre saját hatáskörén kívül eső téren kereste, érveit az iskola felekezeti voltából meríti, minthogy azt gátnak nevezi, mely a dicső és magasztos eszmének, hogy e város területén létező összes iskolás gyermekek egységes nemzeti elvek szerint neveltessenek, útjában áll. Mi is ragaszkodunk ez eszméhez, megtestesítésére nemcsak negative akarunk közreműködni, amennyiben érette iskolánkat beszüntetjük, hanem positive is minden tőlünk telhető áldozattal hozzájárulni. Amde a népiskola, ha különben megfelelő színvonalon áll, felekezeti minőségénél fogva — még ha az összes tényező zsidó hitvallásuk is — nem késeletti a korszerű haladást, nem tereli tévutakra az erkölcsi nevelést, nem eszorbítja a tudományok képzettségre való készletseget. Meggyőződésünk ez, megdönthetetlenül beigazolja az élet mindennapi tapasztalatai által. Ebből kifolyólag a vallás minősége sohasem használható okul egy tanintézet feloszlatására.

Az iskolaszék kifejezett óhajtatának indokolatlan voltát kimutatva, nem szándékozunk azt bizonyítani, hogy a zsidó felekezeti népiskola fenntartása a pécsi zsidó népesség általános művelődésének és specialis vallási nevelésének egyedüli kutforrása, és hogy nélküle „népünk elvadulna.” Korántsem. A gyakorlati élet e részben egészen más tanulságot szolgáltat. Leányainkat évek hosszú során át a zárdai tanintézetbe küldjük és zokon vesszük, ha ott térszűke miatt, vagy egyéb oknál fogva egyik-másik fel nem vétetik. Fiaink tetemes része a város által fenntartott népiskolákba jár, és a tudományos pályára készülők túlnyomó száma kath. középtanodákban nyeri képzettségét. Ama rövid, az elemi iskolában töltött időszakból alig marad fenn egyéb a pusztá homályos visszaemlékezésnél. Hamar elmosódik, elenyészik végképen az ott gyakorolt befolyás és mindamelllett ifjúságunk kitűnő képességgel bir élethivatása betöltésére a polgári életben ugy, mint felekezete körében. Ami az egyes nagyobb részeknél üdvőnek bizonyul, az természetesen az egészre sem lehet ellenkező hatással. Mi soha sem voltunk ellene, hogy valamennyi tanköteles gyermekünk a községi népiskolába járjon, de iskolánk feloszlatására még sem tudtuk magunkat elhatározni, nem elvek, hanem tisztán személyes okoknál fogva, melyeket ezuttal szemelőtteni nem találjuk alkalmasnak. Ha sikerülne ezeket elhárítani, ennenmagunk, menten minden külbefolyástól, foganatosítandjuk az iskola beszüntetését.

Weisz Jakab.

Rózsakiállítás Pécsen.

Rózsakiállításunk, melyről már több ízben megemlékeztünk — programját is a

közel multban közöltük — sikeresnek ígérkezik. Nemcsak rózsatanényszőttök matadorjai, hanem kisebb tenyésztők is készülnék rózs- és virág-gyűjteményeiket bemutatni. Hölgyeink, kik minden szépért és nemesért lelkesülni tudnak, ez alkalmat sem mulasztandják el s műveikkel gazdagítani, érdekessé tenni óhajtták kiállításukat. És valóban, a női munkásság és fáradhatlan kitaratás, érdekes bizonyosságát fogja elének tárni, a kiállítás egyik fényét képező gyümölcs conservek, befőttek „dunostok” stb. tárháza; a kertész egylet tapintatossággal járt el, midőn a női tevékenység e téren kiütötését nem csak diszokmányval, hanem czélszerű háztartási gépekkel is jutalmazni határozattá emelte.

A beérkezett jelentések száma a várakozást már is fölülmulta s ha az időjárás is kedvezni fog, akkor hatalmas számú collectiókat és a legkritikább rózsafajok gyűjteményeit látandjuk, mindezekből pedig meggyőződhetünk Pécs város és Baranyamegye gazdag rózs-flórájáról. Természetes, a siker Istentől függ, ki is óvjon meg a tavalyihoz hasonló rossz időjárástól. Már is nagy késelelem van e téren, rózsáink jó formán most öltik lombos diszüket s a fűrkésző szem csak elvétve lát itt-ott egy jelentkező szerény bimbót, így tehát alig lesz június 10. előtt a kiállítás megnyitható.

Illetékes körökben nyert információ alapján közöljük, hogy a kiállítás bizottság az előmunkálatok java részével már kész s csak is a felszerelés és diszitis művelet marad még megoldandó, a mi természetesen terhes és nehéz munka leend; bizunk az illető nemes izlésében, hogy ezt a nagy munkát is előnyösen oldandják meg. Nem lehet említés nélkül hagyni a rendező bizottság azon czélszerű intézkedését, melyszerint táblázatos kimutatás szerkesztésével bizta meg az egylet igazgatóját, rózsáállományunk kimutatására. Ezen kimutatás, a tenyésztők által e czéla beküldendő lajstromok alapján szerkesztetik, s a rózsákat kedvelő ebből azonnal tájékozhatja magát megyebeli rózsafajának mivolta felől és arról is, minő fajok kinél keresendők s találhatóak. Ezen becses kimutatásra minden rózsatanényszőttő figyelmét különösen felhívjuk s meg vagyunk győződve hogy mindenki saját érdekében állományának pontos jegyzékét a pécs-baranyai kertész-egyletnek beküldeni. Ezen kimutatásban természetesen a termelő neve is ki lévén tüntetve, az illető saját állományáról ez uton nyomtatott kimutatás birtokába jő, mivel mindenki, ki rózsajegyzékét beküldte, a táblázatos kimutatást díjmentesen kapja.

A kiállítás diszét nem kis mérvben fogja emelni Ruprecht helybeli gépész által felajánlott szökőkút, valamint a teremnek esti 8 órától 10-ig villamos világítása. A Ganz és társa érdemes czég öt Ziepernovsky-féle differenciál rendszerű iv lámpával — összesen 3000-nyi normál gyertyafénynyel — fogja a kiállítás termét nappali fényvel elárastani. Az ezüstös fénymezben uszó, szinapazar virágcsoportok bizonyára tündéri látvány leend. Derék kertészegyletünk közelsimerést érdemel a villamos világításnak városunkban első nagyobb mérvű bemutatásáért annál is inkább, mert azok is, kik a villamos világítást Budapesten vagy Bécsben látták is, a villamos erőnek előállítását eszközlő „Dynamó electromos” gépet működésben nem szemléltetvén, itt ezt is megtekintetik. — A „Dynamó electromos” gép Szontágh ur gőzmalomának gépházában leend felállítva s a gőzgép által hajtattván, az általa gerjesztett hatalmas villam árama sodronyokon fog a torna csarnokhoz vezetetni. Természetes, hogy a működő „Dynamó electromos” gépet csak is — csekélyre szabott — beléptidj mellett szemléltetjük meg; ez annál helyesebb intézkedés, mivel csak is úgy lehet a művelit közönség számára, a kíváncsi ácsorgó sokaság közepette, az érdekes gépet szemléltetővé tenni. Végül nem mulasztandjuk el a közönség nevében köszönetet szavazni Ganz és társa gépgyárá-

nak liberalis gondolkozásért, melyvel lehetővé tette a villamos világítás bemutatását. — Ezen hazai vállalat generozítása valóban közelmérséret és a magyar találmányú Zipernovszky-féle villamos lámpa rendszer általános felkarolást érdemel. De a mű létesíthetőségének kiváló részese városunk közbeszélésében részeseül Szontágh Mátyás ur is, mert szíves volt gőzmalomnak gőzgépét az egylet rendelkezésére bocsájtani.

H i r e k .

Hollán Ernő altábornagy, a városunkban időző gyakorló honvédsapatok megsemmisülését véget Pécsre érkezett.

Hymen Sauska Jenő somberekai nagybirtokos, Baranya megye törvényhatóságának bizottsági tagja, f. hó 15-én esküszik Budapestén Pap Julia kisasszonnyal, Pap N. fővárosi gymnasiumi tanár fogadott leányával.

Pécs szab. kir. város közigazgatási bizottsága folyamodott a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz, hogy az iskola kiépítésére a város közönségének 35 ezer frt. állami kölcsön engedélyeztessék.

Jótékonyág. Boldogult Baán József, néhai pécsi érkanonok, több rendbeli kegyes hagyományát közt a „Mi Asszonyunkról” nevezett zárda iskoláiba járó szegény leányokról is megemlékezett, száz forintot hagyományozván nekik kiosztás végett. — Ez összeg f. hó 9-én osztott ki összesen 33 leánykának, és pedig az 1. osztályban 9, a 2-ikben 7, a 3-ikben 6, a 4-ikben 8, az 5-ikben 2 kapott 3—3 forintot, a 6-ik osztályban 1 kapott 4 forintot. Köszönet és elismerés e jótettért a bold. emlékének; a segélyezett ártatlanok pedig inával hálálják meg a jótévő lelkének, ki százszoros jutalmát nyeri attól, ki egy pohár üde vizet sem hagy jutalom nélkül.

Felvilágosítás. Következ sorok közlésére kért fel nagyrabecsült e. munkatársunk: „Az iparos tanuló iskolájáról” becses lapja 36-ik sz-ban megjelent cikkében azon állítást, hogy az iparostanulóknak olykor-olykor igen csekély része látogatja az iskolát („nehány hó múlva 15 tanulótl kong a nagy terem . . .”) csak a rajzórát látogatására vonatkozik ugyan; mégis félre értésre adott okot. Azért tehát nehogy a többire is vonatkoztatható legyen, pótlólag bártorkodom megjegyezni, hogy a magyar nyelvű és mennyiségű órák alatt a látogatás tömegesebb, a mennyiben az ezen órákon jelen voltak száma eddig csak egyetlen egy alkalommal olvadt le 56-ból 31-re.

Baranyamegye bizottsági tagjait, az 1883. évi május hó 15-én délelőtti 10 órákor, Pécsen, a megyei gyűlési teremben tartandó évnegyedes rendes közgyűlésre hívja meg Jeszenszky Ferencz alispán. A tárgysorozatból felemlítjük következőket: Alispán évnegyedes jelentése. Özv. Mailáth Györgyné köszönő levele az iránta tanusított részvért. Belügyminiszterium körrendelete a köztisztviselőknél az 1883. évi I. t. cz. által megállapított minősítése tárgyában. Pénzügyminiszterium rendelete a folyó 1883. évre alkandó egyenes adófelsőzlamlási bizottsághoz szükséges tagoknak megválasztása tárgyában. Alispán jelentése a gyámoltak kamatjainak, az árvások által kért leszállítása és a tartalékalap kamatjuttalékának felemelése tárgyában. A koremai és italmérsi hitel nagyságának megállapítása tárgyában. A siklósi nagyközség által kérelmezett telekkönyvi hatóság tárgyában. A mindinkább elharapózó dísznő lopások meggátálása iránt alkotott szabályrendelet tárgyában. Földmívelés-, ipar- és kereskedelmi Miniszternek f. é. 14374. sz. a kelt rendelete folytán a közlekedési utak mellett levő fák rongálása ellen alkotandó szabályok tárgyában. Győr város átírata: A decentralizálódó királyi tábla egyik osztályának Győrött leendő elhelyezése tárgyában. Dulánszky Nándor

pécsi püspök ő nagyméltóságának folyamodványa, hogy a mohácsi szigetben a Ferenczcsatorna társulat által okozott károk miatt az 1840. évi X. t. cz. szerint küldöttség menesztessék. Szászvár közűs és környékéhez tartozó közűsgek folyamodványa, egy Szászvár közűsgekben felállítandó személyes jogú gyógyszerár tárgyában. Monspart János dombóvári lakos gyógyszerész folyamodványa, egy Szászvár közűsgekben leendő személyes jogú gyógyszerár felállíthatása iránt.

Meghívás. A „Pécsi tanító-egylet” folyó év május 16-án délután 3 órákor, a sörház-utcai tanodánál, szakelőadóval egybekötött köz- és tisztújító-gyűlést tart, melyre az egylet t. tagjai és tanúgy-barátai is tiszteltteljesen meghívattak. A gyűlésen felveendő tárgyak sorrendje: 1. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Schneider István jelentése a megyei tanzermuzeum életbeléptetése tárgyában. 3. Az isk. takarékpénztáraknak iskoláinkban való mikénti behozataláról értekezék Borsy György. 4. Mi volna a legszükségesebb teendő, hogy megyénk nem magyarjku iskoláiban a magyar nyelv sikeresen taníttassék? Előadó Vizer Endre. 5. Hogy mily tényezők hozzájárulásával lehet az isk. népkönyvtárakat megyénkben általánosan meghonosítani és támogatni? Értekező Mihálovics Antal. 6. Képviselő-választás a II. orsz. tanítógyűlésre. 7. Tisztújítás és végül indítványok. A közgyűlésre külön meghívó nem küldetik. Pécsen, 1883. május 8-án Elnöki megbízásból: Szvacek Mihály, jegyző.

A városi árvások kezelése alatt a múlt hó folyamán 764.764 frt 01 kr. volt. — Kifizetett 134.768 frt 35 kr., ebből 5% kamatozásra a m. kir. adóhivatalnál 75925 frt 19 kr. helyezett el.

Nem tűrhető. A ferenczki temploma mellett épült boltok ajtai, sajátosságos olesó de rozsz szerkezetüknél fogva, csupán a megijedésig fűlért csőrümpöléssel és ordítással csukódnak és nyitódnak. Ezen messzehallható, visszataszító éktelen zaj egyáltalában kellemetlen, sőt már eddig is megbotránkoszást szolgált a környék lakóinak — fel a sétatérén járkálókig, és bizonyára már nem egyszer riasztá meg a reggeli templomi ajtótasságot tartott vagy miséző papot a hivelkel együtt. Ezen menydörgés és ágyúsütögetéshez hasonló ajtózáras azonban könnyen veszélyessé válhatik a közönségre, a mennyiben az arra hajtott lovak és marhák megvadulhatnak s helyrehozhatlan károkat okozhatnak. Ezért — még bekövetkező baj előtt — ezen ajtók járását jobb szerkezetűvé kell átalakítani, miként az más városokban hatóságilag el is rendeltetett.

A II. dohánygyár. Nem tudjuk, hogy történtek-e már lépések a II. dohánygyárnak Pécsen leendő felállítására iránt, a miért is kötelességünknek tartjuk, az ezen gyár felállítására felmerülő híreket regisztrálni, s figyelmeztetni városunk mérvadó köreit, hogy ha ez ügyben valamit tenni akarunk, akkor nem elég az egyszerű felterjesztés, hanem szükséges a személyes közbenjárás. A budapesti kereskedelmi és iparkamara utolsó ülésében Obláth Lipót kam. tag felhívta az ülés figyelmét arra, hogy a pénzügyminiszterium kebelében előmunkálatok tétetnek egy 11-ik dohánygyár felállítására nézve. Indítványozza, hogy a kamara tegyen lépést a pénzügyminiszteriumnál aziránt, hogy az új dohánygyár Szegeden állíttassék fel (Helyeslés). A közös ülés az elnök indítványára az indítványt egy kis bizottsághoz tette át.

Rendőri hírek. Mult hó folyama alatt 8 bűnügy, 3 vétség és 38 kihágás fordult elő; letartóztatva volt 147 fi és 12 nő

Távirádák szolgálata mozgósítás idején. A honvédelmi miniszter értesíti a törvényhatóságokat, hogy azon esetekre való tekintettel, midőn hadi mozgósítások 48 óra alatt foganatosítandók, az állandó távirádahivatalok minden állomáson éjjeli szolgálatot is fognak teljesíteni, ezen kívül azon állomásokon, a hol honvéd vagy közös hadseregbeli csapatok

vannak elhelyezve, de állandó távirada állomás nincsen, a mozgósítás kimondása után 48 órával a mozgósítás egész idejére, reggel 5—6 órától, este 11—12 óráig táviradi állomás rendszeresítettik, mely a nap vagy éj minden órájában tartozik a sürgönyöket felvenni.

Az új földadósabályozás folytán a kataszteri tisztajóvedelmi felvételeknek végmegállapítására hivatott országos földadó bizottságnak egy küldöttsége f. é. ápril hó 29-étől május hó 3-áig a pécsi kataszteri kerületben vizsgálati utazást tett. Ezen bizottság tudvalevőleg küldöttsége által már mult évben is beutaztatta ezen kerületet s jelen pótutazásnál a figyelem különösen a pécsi kerület felvételeinek Horvát Slavon országok határos területei felvételeivel való összehasonlításra irányult. Ezen országos küldöttség Zákányból kiindulva, Somogy megyében Gyékényes, Berzence, Udvarhely; Horvátországban pedig Gotalovo, Góla és Zlala közűsgek határait utazta be. Május 1-én ellenben Pécsről kiindulva Vaiszlón át a siklósi járás Drávamenti vidékét Slavoniában pedig Moslavina, Viljevo és Miholjác közűsgek területeit szemlélte meg. A küldöttség tagjai voltak: Gyurgyevics küldöttségi helyettes elnök, báró Kemény Endre, Stoll Károly, Kispál Sándor, Kusevits, Szimics és Ivics országos földadó bizottsági tagok; továbbá Fejér Miklós osztálytanácsos, Bedő Albert minist. tanácsos, báró Skerlecz Károly pécsi, Göttlicher ezredes volt határőrvidéki, Raic zágrábi és Kovách eszaki kerületi igazgatók; Szontágh Albert és Kovács központi felügyelők; Ruvald József és Radenich Géza pécsi ker. felügyelők; végre a többi érdekelt kerületek felügyelői és a járások becselő biztosai. A küldöttség Babócsán Hagyárossy urad. számtartó; Miholjácson Danilovszky uradalmi igazgató; Harkányban pedig a siklósi uradalom nevében Danitz Antal urad. ügyvéd és Lösch számtartó urak által fogadtatott magyar vendégszeretettel. Azonkívül a szt.-lőrinczi járás határában Nádosy Kálmán járási bizottsági elnök és Kammerer Ferencz; Vaiszlón pedig, a hol a küldöttség a fogadóban érkezett és kocikat váltott, Németh György s. szolgábról az urak által üdvözöltetett. A küldöttség, két ízben éjjelzven Pécsen is, május 3-án a buda-pécsi vonalon Budapestre utazott.

Egy ritka hitközség. Siklóson évek hosszu során át lelkesze az izr. hitközségnek Roth Aron, ki kitarítás és buzgalommal ápolja hibeiben a hazafiai szellemet. Mint iskolai igazgató ritka buzgalommal teljesíti hivatását és a hazafiai szellemű hitközségi tanítókkal egyetemben igazi magyar mőzes vallásu polgárokat iparkodik nevelni. Törökves sikerülnek mondható, a mennyiben Siklóson a mőzes vallásu honpolgárok nagy többsége valóban a szív szorosabb értelmében — magyar. Működése elismerésre talált, a a mit a mai napon, a midőn Róza leányát férjhez adta, azzal bizonyított be a hitközség, hogy az elismerés jelül az új házassokat értékes ajándékkal jóformán elhalmozta.

A sürgős katonai ügyek elintézése ügyében a király személye körüli miniszter felhívta a törvényhatóságok figyelmét arra a körülményre, hogy a „sürgős katonai ügyek” alatt, melyek közvetítését e miniszterium elvállalta, csak a behívójegyek s avató ívek kézbesítése, védköteles egyének kinyomozása s általában, csak a szoros értelemben vett állítási ügyek érthetőek. Az illetőségi kérdéseknek terjedelmes levelezést igénylő tárgyalására azonban kellő munkaerő hiánya miatt ezen miniszterium abban az esetben sem vállalkozhatik, ha az illetőség megállapítása a védkötelesség szempontjából válik szükségessé. Fölkérte ennél fogva a törvényhatóságokat, hogy ily esetekben az illető osztrák hatóságot közvetlenül keressék meg, a mi nehézséggel annál kevésbé lehet ösz-

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-félek külön lakcímével is elvannak látva, még 30 kr. helyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszlra szükséges póstabélyeg beküldetik.

Egy elegánsan butorozott, egészséges külön bejáratu szoba, egy magános éltesebb urnak minden perczben kiadandó. Bővebbet a kiadónál. 225.

Egy 36 éves jókinézésű egészséges nő, legjobb bizonyítványokkal, mint gazdaasszony Pécssett, vagy a vidéken alkalmazást keres.

Siklósi határban egy hold szántóföld (első osztályú) kedvező feltételek mellett eladó. 162

Egy Bpesti szül. okl. gyermek-kertésznek ki már több helyen volt alkalmazva, jelenleg Pécssett van: kívánna, helyben vagy a környéken ismét ily alkalmazást.

Hunyadi-utcában, szemben a reáliskolával, az emeleten butorozott **utcai szoba**, külön bejáratával azonnal kiadó.

Töke befektetésre és gyümölcsötvetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron megvehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

Donatus kápolna közelében egy 10000 öles szálló és présház, igen kedvező feltételek mellett megvehető. 160

H I R D E T É S E K.

3721. sz.
1883.

III. árverési hirdetményi kivonat.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Frenkl Antal végrehajthatónak Aszmann János örököse végrehajtást szenvedő elleni 150 forint tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Vémend község határában fekvő, a vémemdi 693. sz. tjkvben felvett 2020/b hrsz. szőlőre 126 frt 50 kr., a vémemdi 413. sz. tjk. ben felvett 2048. hrsz. szőlőre 138 forint, 2050. hrsz. szőlőre 290 forint 50 kr., a vémemdi 423. sz. tjkvben felvett 2067. hrsz. szőnek Aszmann Jánost illető fele s az egész présházra 153 frt 25 kr. kikiáltási ár mellett elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi június hó 11-ik napján, délelőtt 10 órakor, Vémenden a községi bírói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatulni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 12 frt 65 kr., 13 frt 50 kr., 29 frt 5 kr., 15 frt 33 krt. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én, 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécssett, 1883. évi márcziushó 2-ik napján a pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak tartott üléséből.

Visy Pál,

kir. törvényszéki jegyző.

248

Kraemer Hertha

kisasszony
angol-, francia- és német-
nyelvben, ugy a zenében lecz-
kéket ad.

Bővebb értesítést szivesség-
ból Wertheimer Jakobné asz-
szonyságnál (Ország-ut) nyer-
hetni.

Végképeni kiárulás!

Minthogy elhatároztam magam Király-utcai Be-
recz-féle házban levő

férfi-, női- és gyermek-czipóraktáromat

a legrövidebb idő alatt beszüntetni, áruimat jóval a be-
vásárlási áron alól is eladom.

Vidéki megrendelések a legponto-
sabbban teljesitetnek.

Tisztelettel

Tausz Vilmos.

25856
1882.

Árverési hirdetmény.

1. A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Grieszbacher György végrehajthatónak özv. Aul Györgyné szül. Weber Erzsébet, ugy is mint kisk. Aul József t. gyámja, Aul Anna férj. Grieszbacher, Aul Antal és Aul György mint néhai Aul György örököse végrehajtást szenvedettek elleni 148 frt 80 kr. tőke, ennek 1881. évi szeptember hó 22. napjától számítandó 6% kamatai, 16 frt 70 kr. per, 8 frt 85 kr. végrehajtás folyamodási és 12 frt árverés folyamodási és követelések, valamint a még netán felmerülendő költségei kielégítésére következő ingailanok, u. m.: a pécsvárad 76. sz. tjkvben foglalt 3708. hrsz. szálló 430 frt és a pécsvárad 100 sz. tjkvben foglalt I a 1125., 3146. és 3154. hrsz. fekvőségek 15 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Pécsvárad nagy községben a községi bírói lakban 1883. évi július hó 4. napján d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen, szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alul is eladatulni fog, u. m.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlan, mint kikiáltási becsár 10% -kát, vagyis 43 frtot és 16 frt 30 krt f. készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 14 nap, a második részt 2 hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó- mint leteti hivatalnál szabályszerű leteti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi ápril hó 13-án tartott üléséből.

Kiadta

Dr. Karay,
kir. tszéki jegyző.

247.

Egy a „Budapesti nemzeti zenedében“ tanulmányait végzett zongoratanitóné, ki évek óta sikeresen működik, néhány órával még rendelkezik, ajánlja magát a t. cz. közönség figyelmébe; szintugy a francia nyelvet is oktatja. Értekezni lehet Barátok-utca 23. sz. I. emelet T. A.-nénál.

Kepes Kálmán divatáru kereskedése Pécssett.

A Zsolnay-bazár átépülése folytán kénytelenítettem egyelőre eddigi üzlethelyiséget elhagyni, az elhúrozkodás könnyítésére elhatároztam magam áruimat minél jutányosabban eladni: a miért is alkalma nyílik a t. cz. közönségnek **minden a tavaszi időnyre szükséges czikkeit**

dúsan felszerelt áruraktáramban a legolcsóbban fedezni.

A midőn a t. cz. közönség figyelmét ezen körülményre felhívni bátorodom, egyuttal értesitem, hogy f. évi május hó 15-teről kezdve az építés alatt üzletemet a **városház épületében, Obetkó K. üzlete mellett áthelyezem.**

Minél számosabb látogatásért esedez

Kepes Kálmán.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

219

Legjobb szer a fogak tisztántartására, valamint a fogus erősítésére a

„Rubin fogpor.”

Kapható: Pécssett **Balázs Ödön** gyógyszer-tárában, (ezelőtt Kuncz N.) takarékpénztárépület. Ugyanott a legkitünőbb **illat- és pipere szerek, gyógyszer különlegességek, sebészeti kötszerek stb.** jutányos áron kaphatók.

227.

27388. sz.
1882.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Gállos Ede pécsváradi lakos végrehajthatónak Müller János és neje Hartmann Katalin lovászhetényi végrehajtható szenvedett elleni 100 frt 55 kr. 70 frt 55 kr. tőke után 1881. évi október hó 10-től, 30 frt után 1881. november 13-tól számítandó 8% kamatai 14 frt 60 kr. per és 14 frt 50 kr. árverés folyamodási, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok u. m. a lovászhetényi 7. sz. tjkönyvben felvett 7. sz. ház, belsőség és kert 442 frt o. é. becserékben; ugy a felvett 644. hsz. sz. fekvőség 290 frt., továbbá 1067. hsz. sz. fekvőség 57 frt o. é. becserékben az 1255. hsz. sz. 101 frt becserékben, végre az 1392. hsz. sz. fekvőség 27 frt o. é. becserék mellett ezenell megállapított kikiáltási ár mellett Lovászhetény községében a községi bírói lakban 1883. évi június hó 13-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becserék alól is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzüll az ingatlanok fenti kikiáltási mint becserék 10%-át vagyis 44 frt 20 kr., 29 frt., 5 frt 70 krt. 10 frt 10 kr. és 2 frt 70 krt. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak Pécssett 1883. évi január hó 30-ik napján tartott üléséből.

Visy Pál,

249

kir. törvényszéki jegyző.

KRONDORFI

Savanyu-Kút

„STEFANIA

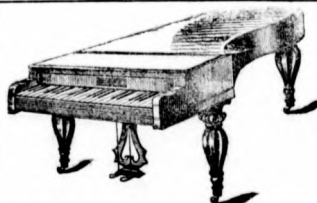
Koronahercegnő
forrás.”

Trieszt, 1882
arany érem.

Szénsavdus természetes alkalikus asztali víz, a légző szervek, gyomor és hólyag bántalmái ellen.

KAHL és TSA. kúttulajdonosok Krondoriban, (Carlsbad mellett).
Főraktár: Pécssett, FRANKFURTER ALBERT-nél.

213

Alulírott tisztelettel hívja fel a t. cz. közönség figyelmét a legjelesebb és legújabb

hangszerekkel

bőven felszerelt

zongora- és harmonium-raktárára.

Alulírott raktár-tulajdonosnál a legkülönbözőbb igények kielégítést találhatnak, — akár **vétel útján**, — akár **havi bérlet** illetőleg, sőt eladási esetben — **csere útján** használt zongorákat is átvesz.

E raktárból való hangszerek jóságáért kezesseget biztosít
Schaurek József

Pécssett, Ó-posta-utca 32. sz.

VÉGKIÁRULÁS.

Az üzlet felosztása miatt végleges kiárulás n. m.:

Uri-, női-, leány- és gyermekecipők minden alak- és minőségben; uri és gyermek nemez- és szalmakalapok, selyem-cilinderek, nyári-, téli- és házi-sapok, ingek, gallérok, kézelők, harisnyák, kesztyűk, nyakkendők, nap- és esőernyők, női és gyermek karmantyuk, alsó ingek és nadrágok, bőröndök, utazási szerek, polgári és katonai esőköpenyek és gamásnik, ugymint katonai egyenruházati tárgyak teljes raktára s több itt fel nem jegyzett cikkek a bevásárlási áron alól.

Üzleti helyiség bérbeadatik.
Teljes üzleti butorzat eladó.

238

Tisztelettel
Kuttn M.
Király-utca 14-ik sz.

2400. szám.
1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pendl Terézia Fekedi lakós végrehajthatónak, Fay Teréz és társai mint Fay János örökösei végrehajthatást szenvedők elleni 100 frt tökekövetelés és járulékaik végrehajthatási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a pécsváradai kir. járásbíró) területén levő Feked községében fekvő a fekei 48. sz. tjkben felvett 101 hszsz. 35. sorsz. ház, udvar és 102. hszsz. kertre 413 frt becsértékben; ugyanott felvett I. 1288. hszsz. fekvőség 17 frt becsértékben; ugyanott 1831. hszsz. fekvőség 27 frt becsértékben a fekei 260. sz. tjkben felvett 705 a. hszsz. fekvőség 45 frt becsértékben, ugyanott 694. hszsz. fekvőség 46 frt becsértékben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte. és hogy a fennebb megjelölt ingatlan 1883. évi július hó 9-ik napján d. e. 10 órakor Feked községben a községi bírói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási, áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-kát, vagyis 41 frt 30 krt, 1 frt 70 krt, 2 frt 70 krt, 4 frt 50 krt, 4 frt 60 krt készpénzben, vagy az LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak Pécssett, 1883. évi február hó 16-ik napján tartott üléséből.

Kiadta:
Brodzsky B.
kir. törvényszéki jegyző

250

3832. sz.
1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy özvegy Bosnyák Gyurané végrehajthatónak, Bosnyák Máté végrehajthatást szenvedt elleni 1 forint kárösszeg, 35 frt. 15 kr. per, 5 frt 90 kr. a végrehajthatás folyamodási, 2 frt 50 kr. tandíj és 12 frt 65 kr. árverés folyamodási és követelések, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok, u. m.: a lothárdi 25 sz. tjkben foglalt 20. sz. ház és belsőség és egy negyed telek 1414 frt, és ugyanazon tjkönyvben foglalt 322/a hrsz. szülő és présház 162 frt, ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Lothárd községében a községi bírói lakban 1883. évi június hó 25-ik napjának, délelőtti 10 órájában, megtartandó nyilvános árverésen, szűkség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatni fog u. m.:

Az árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlan mint kikiáltási becsár 10%-át vagyis 141 frt 40 krt. és 16 forint 20 krt. f. készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 20 nap, a második részt 40 nap, és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi márczius hó 22-ik napján tartott üléséből.

Brodzsky Béla,
kir. törvényszéki jegyző.

246

Kitünő cementlemezek

az építési idényhez!

Mindennemű kemény- és puha épületfa, amerikai és egyéb kockkapadatok, kitünő cementlemezek, valamint a legjobb minőségű

Roman- és Portland-Cement

eredeti hordókban, legolcsóbb ár mellett.

Engel Adolf és fiai.

222

3009.
1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Aidinger János Pécs szab. kir. város polgármestere végrehajthatónak, Matakovits József végrehajthatást szenvedt elleni 21 frt tőke követelés és járulékaik iránti ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Pécs sz. kir. városban fekvő a pécsi 3238. sz. tjkben felvett 1870. hszsz. 704. régi, 11. új sz. házra az árverést 480 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi június hó 1-ő napján d. e. 10 órakor a pécsi kir. törvényszék telekkönyvi irattárában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 48 frtöt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak Pécssett, 1883. évi február hó 23-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Karay,
kir. törvényszéki jegyző.

251